

Miljøgodkendelse af udbringningsarealer tilhørende
ejendommen Hjulbyvej 138, 5800 Nyborg
CVR. nr. 35 40 75 02
Oktober 2014

Indholdsfortegnelse

BAGGRUND	3
MILJØGODKENDELSE	4
IKKE-TEKNISK RESUMÉ	4
AFGØRELSE	5
VILKÅR FOR GODKENDELSE	6
BORTFALD OG KONTINUITETSBRUD	6
REVURDERING.....	7
OFFENTLIGGØRELSE.....	7
KLAGEVEJLEDNING	7
MODTAGERE AF KOPI AF AFGØRELSEN	8
MILJØVURDERING	9
1. GRUNDFORHOLD	9
1.1 Ansøger og ejerforhold	9
1.2 Overordnede oplysninger.....	9
2. BEDRIFTENS AREALER.....	9
2.1 Drift af udbringningsarealer.....	10
2.2 Gødningsproduktion og -håndtering	10
2.3 Forurening og gener fra husdyrbrugets arealer	10
3. BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)	26
4. OFFENTLIGHED	27
5. SAMLET VURDERING.....	28
KORTBILAG 1– NATUR	29
KORTBILAG 2 - GRUNDVAND.....	30

Baggrund

Emne	Data
Ansøger	Rosilde Højgård Økologi Aps
Adresse	Hjulbyvej 138 , 5800 Nyborg
Virksomhedens art	Økologisk planteavl
CHR-nummer	-
CVR-nummer	35 40 75 02
Kontaktperson	Jens Jørgensen
Tilsynsmyndighed	Nyborg Kommune

Nyborg Kommune har den 11. december 2013 modtaget ansøgning om miljøgodkendelse til modtagelse af 245 DE kvæggylle og 75 DE kyllingemøg fra husdyrproduktionerne hhv. Kildegård I/S, Kildegårdsvej 1, 5853 Ørbæk (kvæggylle) og Poul Rasmussen, Østermarksvej 1B, 5853 Ørbæk (kyllingemøg). Af ansøgningen fremgår, at der søges om godkendelse til udbringning af husdyrgødning på ejede og forpagtede arealer. Der søges om udbringning af husdyrgødning fra 320 dyreenheder på 408,7 ha forpagtede arealer. Bedriften drives økologisk.

Udbringning af husdyrgødning fra anden ejendom er omfattet af § 16 i lov nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, med senere ændringer (husdyrgodkendelsesloven). Ansøgningen, "Husdyrgodkendelse.dk. Ansøgningskema Skemanummer 60008 version 3" af 13. februar 2014, om § 16-godkendelse af virksomheden, ligger til grund for godkendelsen. Den indeholder en beskrivelse af udbringningen samt diverse beregninger af forureningsforholdene i den forbindelse.

Miljøgodkendelsen indeholder en række vilkår for virksomhedens drift og kontrol. Vilkårene er stillet på baggrund af nedenstående miljøvurdering af virksomhedens forureningsmæssige forhold. Vilkårene skal sikre, at eventuelle gener for naboer begrænses, at der ikke sker en øget næringsstofpåvirkning af følsomme naturtyper, samt at der er taget hensyn til de landskabelige værdier.

Miljøgodkendelse

Ikke-teknisk resumé

Denne miljøgodkendelse gives til forpagteren af arealerne, der hører ind under Rosilde Højgård Økologi Aps, Hjulbyvej 138, 5800 Nyborg v. Jens Jørgensen, der har søgt om miljøgodkendelse efter lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Der er søgt om udbringning af 245 DE kvæggylle og 75 DE kyllingemøg fra husdyrproduktionerne hhv. Kildegård I/S, Kildegårdsvej 1, 5853 Ørbæk (kvæggylle) og Poul Rasmussen, Østermarksvej 1B, 5853 Ørbæk (kyllingemøg).

Miljøgodkendelsen omfatter alle forpagtede arealer tilhørende Rosilde Højgård Økologi Aps, Hjulbyvej 138, 5800 Nyborg.

Ansøgningen om miljøgodkendelse er indsendt gennem Miljøstyrelsens elektroniske ansøgningssystem, www.husdyrgodkendelse.dk. Ansøgningssystemet foretager en række beregninger af miljøpåvirkningerne fra ejendommens arealer. Disse beregninger udgør sammen med ansøgningens øvrige oplysninger grundlaget for kommunens miljøvurdering.

Kommunen skal sikre sig, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og at udbringningen af husdyrgødningen i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Der skal herunder tages hensyn til gener for omkringboende og forurening af natur og miljø fra de arealer, hvor der bliver udbragt husdyrgødning.

Det er Nyborg Kommunes vurdering, at det er muligt at udbringe husdyrgødning på arealerne uden væsentlige gener for de omkringboende og uden at påvirke miljøet væsentligt, bedømt ud fra de væsentlighedskriterier, der er indarbejdet i husdyrlovgivningen. Vurderingen er forudsat af, at godkendelsens vilkår og lovgivningen i øvrigt på området overholdes.

Denne miljøgodkendelse er opdelt i to hovedafsnit. Første del udgøres af selve godkendelsen med de vilkår, Nyborg Kommune stiller vedrørende driften af arealerne. Anden del er den miljøtekniske beskrivelse og vurdering. Her er arealerne beskrevet nærmere, og der er redegjort for den påvirkning, udbringningen forventes at have på omgivelserne.

Miljøgodkendelsen indeholder en række konkrete vilkår for virksomhedens indretning og drift. Vilkårene skal medvirke til at sikre

- at driften arealerne sker i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet og den miljøtekniske beskrivelse og vurdering
- at yderligere miljøkrav, fastsat på grundlag af kommunens vurdering af ansøgningen, overholdes
- at risikoen for, at der forekommer forurening eller gener ud over de forventede ifølge miljøvurderingen, nedsættes.

Afgørelse

Nyborg Kommune godkender hermed en årlig udbringning af husdyrgødning svarende til 245 DE kvæggylle og 75 DE kyllingemøg på 408,7 ha tilhørende nedenstående ejendomme.

Tabel 2: Liste over bortforpagtere.

Navn	Adresse	Postnr. og by	Forpagtet areal
Christina og Dennis Hou Holck	Holckenhavn 1	5800 Nyborg	398,8
Kjeld Overgaard Fisker	Lillemøllevej 9	5800 Nyborg	5,0
Nyborg Kommune	Torvet 1	5800 Nyborg	4,9
			408,7

Nyborg Kommune giver godkendelsen, da det vurderes, at ansøgeren har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og at arealerne i øvrigt kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelige med hensynet til omgivelserne. I vurderingen er indgået hvorvidt udbringning af husdyrgødning og drift af arealerne kan ske i overensstemmelse med gældende regler og uden at medføre væsentlig påvirkning af miljøet, som dette er defineret i husdyrgodkendelsesloven, herunder at projektet ikke skader bevaringsstatus for Natura 2000-områder eller levesteder for arter optaget på Habitatdirektivets bilag IV.

Miljøgodkendelsen er givet i henhold til § 16, stk. 2 i lovbekendtgørelse nr. 1486 af 4. december 2009 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (husdyrgodkendelsesloven) med senere ændringer. Miljøgodkendelsen meddeles under forudsætning af, at gældende regler på området og nedenstående vilkår overholdes.

Forudsætningerne for miljøgodkendelsen findes i "Ansøgningskema. Skemanummer 60008 version 3" inklusive bilag af 13. februar 2014, og i nedenstående "Miljøvurdering".

Vilkår for godkendelse

1. Generelle forhold

Information om ændringer på virksomheden

- 1.1 Ændringer i ejerforhold (eller hvem der har ansvar for driften) skal meddeles til kommunen.
- 1.2 De vilkår, der vedrører driften, skal være kendt af de ansatte, der er beskæftiget med den pågældende del af driften.

2. Drift af arealerne

- 2.1 Udbringning af husdyrgødning skal ske i overensstemmelse med god landmandspraksis, så udbringningen ikke giver anledning til unødige gener.
- 2.2 Gyllen må kun udbringes på de 408,7 ha miljøgodkendte arealer, der er angivet på kortbilag 1 og 2. Der må ikke udbringes husdyrgødning på andre arealer på bedriften, jf. dog vilkår om udskiftning af udbringningsarealer.
- 2.3 Der må indenfor et planår maksimalt tilføres husdyrgødning svarende til 245 DE kvæggylle og 75 DE kyllingemøg. I alt må der således udbringes 28.600 kg N/år og 6.700 kg P/år i organisk gødning til arealerne (beregnet efter 2013/2014-normer), svarende til 0,78 DE/ha.
- 2.4 Bedriften skal drives økologisk.
- 2.5 Når der udbringes flydende husdyrgødning på markerne 80-0, 80-4, 84-0, 89-0, 90-0, 90-1, 91-0 og 91-1, skal der udlægges en bræmme på 20 meter op mod de sårbare naturområder, som det fremgår af kortudsnittene i redegørelsen, hvor den flydende husdyrgødning nedfældes.
- 2.6 Når der udbringes fast kyllingegødning på markerne 80-0, 80-4, 84-0, 89-0, 90-0, 90-1, 91-0 og 91-1, skal der udlægges en bræmme på 100 meter op mod de sårbare naturområder, som det fremgår af kortudsnittene i redegørelsen, hvor husdyrgødningen altid skal nedbringes inden for 6 timer.

3. Egenkontrol

- 3.1 Til dokumentation for at udbragte mængder af husdyrgødning og drift af arealerne er inden for godkendelsens rammer, skal følgende dokumenter opbevares for de seneste fem år/planår. De skal kunne forevises ved tilsyn, og de skal indsendes til kommunen på forlangende:
 - Mark- og gødningsplaner med tilhørende kortbilag
 - Forpagtnings- og overførelsesaftaler af mindst 1 års varighed
 - Gødningsregnskaber
 - Dokumentation for, at bedriften drives økologisk f.eks. via gødningsregnskab eller arealstøtteskema.

Bortfald og kontinuitetsbrud

Vilkårene i denne godkendelse skal, hvis andet ikke er anført, være opfyldt fra den dato, hvor godkendelsen træder i kraft, den 21. oktober 2014. Godkendelsen skal være udnyttet senest to år efter godkendelsesdatoen. Hvis godkendelsen ikke har været helt eller delvist udnyttet bortfalder den del af godkendelsen, der ikke har været udnyttet i tre på hinanden følgende år.

Revurdering

Virksomhedens miljøgodkendelse skal, jf. husdyrbrugslovens § 41, revurderes regelmæssigt. Første revurdering foretages efter 8 år fra godkendelsesdatoen. Denne miljøgodkendelse skal derfor revurderes i 2022.

Offentliggørelse

Miljøgodkendelsen offentliggøres ved annoncering i Lokalavisen Nyborg den 21. oktober 2014.

Klagevejledning

Afgørelsen, der alene vedrører forholdene i henhold til husdyrbrugsloven, kan, inden 4 uger efter afgørelsens annoncering, dvs. inden den 18. november 2014 kl. 15.00 påklages til Natur- og Miljøklagenævnet. Klageberettiget er ansøger og enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagen.

En eventuel klage skal være stilet til Natur- og Miljøklagenævnet, Rentemestervej 8, 2400 København NV, men indsendes skriftligt til Nyborg Kommune, Teknik- og Miljøafdeling, Nørrevoldgade 9, Nyborg eller pr. mail til teknik-miljoeafdelingen@nyborg.dk, som videresender klagen sammen med sagens akter.

Natur- og Miljøklagenævnets behandling af klagen koster et gebyr på 500 kr. Gebyret opkræves af Natur- og Miljøklagenævnet. Behandlingen af klagen vil først begynde, når gebyret er modtaget. Vejledning om gebyrbetalingen m.v. kan findes på Natur- og Miljøklagenævnets hjemmeside. Gebyret tilbagebetales blandt andet, hvis

- klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves,
- klageren får helt eller delvis medhold i klagen, eller
- klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi
- klagen ikke er omfattet af Natur- og Miljøklagenævnets kompetence.

Jf. husdyrbrugslovens §81, stk. 1 har en evt. klage ikke opsættende virkning, medmindre Natur- og Miljøklagenævnet bestemmer andet. Det skal fremhæves, at en evt. udnyttelse af godkendelsen inden Natur- og Miljøklagenævnet har truffet afgørelse i klagesagen, sker på eget ansvar.

Denne afgørelse kan endvidere indbringes for domstolene, jf. husdyrbrugslovens §90. En eventuel sag skal være anlagt inden 6 måneder efter annonceringen.

På Nyborg Kommunes vegne den 14. oktober 2014

Anne G. Pedersen
Grubeleder for Natur og Miljø

/

Elisabeth Oxenbøll Sørensen
Agronom

Modtagere af kopi af afgørelsen

- Max Jakobsen, Dræby Fedvej 539, 5330 Munkebo. E-post: mjb@maxjakobsen.eu
- Miljøministeriet, Naturstyrelsen Odense. CF Tietgens Boulevard 40, 5220 Odense SØ. E-post: ode@nst.dk
- Sundhedsstyrelsen. E-post: syd@sst.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N. E-post: husdyr@ecocouncil.dk
- Danmarks Naturfredningsforening. Masnedøgade 20, 2100 København Ø E-post: dn@dn.dk
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia E-post: mail@dkfisk.dk
- Ferskvandsfiskeriforeningen, v/Niels Barslund, E-post: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund. Worsaaesgade 1, 7100 Vejle. E-post: frodethorhauge@stofanet.dk
- Dansk Ornitologisk Forening. E-post: natur@dof.dk; nyborg@dof.dk
- Christina og Dennis Hou Holck, Holckenhavn Slot, Holckenhavn 1, 5800 Nyborg
- Kjeld Overgaard Fisker, Lillemøllevej 9, 5800 Nyborg
- Nyborg Kommune, Torvet 1, 5800 Nyborg

Miljøvurdering

Nedenstående miljøvurdering danner som tidligere nævnt grundlag for de vilkår, som er meddelt i tilknytning til miljøgodkendelsen. Udgangspunktet for miljøvurderingen er den indsendte ansøgning om arealgodkendelse - Skema nummer 60008, version 3 af 13. februar 2014 inklusive bilag.

Vurderingen skal belyse, om de virkemidler til forebyggelse og begrænsning af forurening, som fremgår af ansøgningen om udbringning af husdyrgødning opfylder kravet om anvendelse af bedste tilgængelige teknik. Desuden skal vurderingen belyse, hvilke konsekvenser de forskellige typer af påvirkninger den ansøgte udbringning vil kunne forventes at have på omgivelserne.

Hvor det vurderes, at der er behov for at stille særlige vilkår, vil dette være formuleret med kursiv til sidst i det enkelte afsnit.

1. Grundforhold

Her er foretaget en indledende vurdering af om den indsendte ansøgning omfatter arealer, der kan indebære forøget forurening eller andre virkninger af omgivelserne som følge af den ansøgte udbringning. Endvidere er det vurderet, om ansøgningen indeholder de krævede oplysninger og om sagen er tilstrækkeligt belyst, herunder om ansøgningens oplysninger er i overensstemmelse med kommunens oplysninger.

1.1 Ansøger og ejerforhold

Oplysningerne om ansøger og ejerforhold er her vurderet med henblik på at sikre, at ansvaret for at udbringningsarealerne drives i overensstemmelse med den meddelte miljøgodkendelse, er rettet mod den korrekte juridiske person.

Det vurderes ud fra oplysninger hentet i CVR-registeret og NaturErhvervstyrelsens register over støtteansøgere, at miljøgodkendelsen er rettet mod den korrekte juridiske person.

1.2 Overordnede oplysninger

Ansøgningens overordnede oplysninger om den ansøgte udbringning af husdyrgødning er grundlaget for omfanget af arealanvendelsen, der meddeles miljøgodkendelse til, herunder er der bl.a. foretaget en vurdering af om andre ejendomme under den samlede bedrift bør omfattes af miljøgodkendelsen, og om der er behov for at inddrage andre aktiviteter, tilladelser m.v. i vurderingen af udbringningsarealernes påvirkning af omgivelserne.

Der er i ansøgningen ikke oplysninger om andre ejendomme, der indgår i den samlede bedrift.

2. Bedriftens arealer

I det følgende er der foretaget en vurdering af den påvirkning, som udbringningsarealerne giver anledning til, og om denne er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Udbringningsarealernes beliggenhed i forhold til natur og grundvand fremgår af kortbilag 1 og 2. Ansøgningen vedrører bedriftens samlede forpagtede arealer (408,7 ha). Udbringningsarealerne er alle beliggende i Nyborg Kommune.

Der skal stilles vilkår om, at der kun må udsprede husdyrgødning på de ansøgte 408,7 ha udspredningsarealer.

Af ansøgningens arealoversigt fremgår, at en del af udbringningsarealerne er forpagtede arealer. Disse ejes af:

Navn	Adresse	Postnr. og by	Forpagtet areal
Christina Hou Holck	Dyrehavevej 113	5800 Nyborg	398,8 ha
Kjeld Overgaard Fisker	Lillemøllevej 9	5800 Nyborg	5,0 ha
Nyborg Kommune	Torvet 1	5800 Nyborg	4,9 ha
			408,7 ha

2.1 Drift af udbringningsarealer

Kommunen har her indledningsvis foretaget en vurdering af, om oplysningerne vedrørende udspretningsarealerne er tilstrækkeligt belyst, herunder om de oplyste standardsædskifter vil kunne forventes anvendt ved driften af det ansøgte.

Den indsendte ansøgning indeholder oplysninger om, at bedriften drives økologisk. Dette forhold betyder at kvælstofudvaskningen er lavere end tilsvarende landbrug, der drives konventionelt. Nyborg Kommune betragter dermed den økologiske drift som et valg af metode til reduktion af nitratudvaskningen, og der skal derfor stilles vilkår om at bedriften drives økologisk.

Referencesædskiftet er det sædskifte, som i forbindelse med beskyttelsesniveauet for nitrat og fosfor anvendes som udgangspunkt. Systemet fastlægger et referencesædskifte for alle bedriftens arealer, bortset fra arealer, der angives at have vedvarende græs per 1. januar 2007. For hver mark skal der desuden aktivt vælges et sædskifte. Vælges samme sædskifte som referencesædskiftet i alle marker, stilles ingen krav til sædskiftet i miljøgodkendelsen. Der er valgt referencesædskiftet S1 og S3 på hhv. lerjorde og sandjorde på udbringningsarealerne. I det referencesædskiftet følges, stilles der ikke vilkår til sædskifte.

2.2 Gødningsproduktion og -håndtering

Der foretages her en vurdering af, om der er behov for at stille særlige vilkår vedrørende håndtering og udbringning af husdyrgødning på udspretningsarealerne.

Udbringning af gyllen sker fortrinsvis ved nedfældning eller slangeudlæggelse, alt efter afgrøde. På sort jord og fodergræsarealer udbringes gyllen ved nedfældning eller tilsvarende metode med samme lave ammoniakfordampning, jf. husdyrgødningsbekendtgørelsens¹ bestemmelser.

Den faste husdyrgødning, der udbringes på arealer uden etablerede afgrøder til høst, skal nedbringes hurtigst muligt og inden 6 timer.

Nedfældning af gylle udbragt på sort jord og fodergræs er omfattet af husdyrgødningsbekendtgørelsen, og der er derfor ikke stillet vilkår herom.

2.3 Forurening og gener fra husdyrbrugets arealer

På baggrund af ansøgningen og tilgængelige kortværk vedrørende nitratklasser, fosforklasser, naturarealer m.v. er der her foretaget en vurdering af, om der er risiko for afstrømning/udvaskning af næringsstoffer fra udspretningsarealerne, der kan medføre en væsentlig øget miljøpåvirkning af de beskyttede eller sårbare naturtyper.

2.3.1 Påvirkning af naturområder med kvælstof

Ansøgningsskemaet tager ikke automatisk højde for øvrig natur. Der kan f.eks. være plante- og dyrearter i nærheden af udspretningsarealerne, der er sårbare over for yderligere påvirkninger med kvælstof.

¹ Bekendtgørelse nr. 764 af 28. juni 2012 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

Jf. Miljøstyrelsens vejledning skal kommunen foretage en konkret vurdering af om der – som følge af ammoniakfordampning fra ansøgningens udbringningsarealer – kan ske påvirkninger i form af kvælstofdeposition på nærliggende naturarealer.

Hvis et areal tidligere er blevet godkendt som udbringningsareal, så skal kommunen undersøge om der sker en øget påvirkning som følge af ændring i udbringningspraksis. Det vil sjældent være tilfældet, at der sker væsentlige intensiveringer i udbringning (herunder ændret harmonikrav), som kan give anledning til væsentlige påvirkninger eller tilstandsændringer og dermed vil det sjældent være nødvendigt at foretage en nærmere vurdering.

Hvis udbringningsarealet ligger nær et Natura 2000 område eller yngle- rasteområder for en bilag IV art, så vil det dog være relevant at vurdere på den samlede ammoniakfordampning fra arealet. I den vurdering kan der tages udgangspunkt i nedenstående.

Ammoniakpåvirkningen fra et udbringningsareal til et naturområde er i udpræget grad et lokalt fænomen, og den reelle påvirkning vil afhænge af praksis i det enkelte år. To forhold gør sig især gældende og kan være relevante at medtage i den konkrete vurdering:

1. Afstand mellem udbringningsarealet og naturområdet
2. Husdyrgødningstype og udbringningsteknologi

Hvis naturområdet ligger lavere end tilstødende udbringningsarealer, vil der i nogle tilfælde være risiko for overfladeafstrømning af næringsstoffer til naturområdet, f.eks. i forbindelse med kraftigt regnvejr.

Der er i Nyborg Kommune en generel baggrundsbelastning på 13,7 kg N/ha år. Det er oplyst, at ingen af arealerne tidligere har fået husdyrgødning. Tilførslen af husdyrgødning er en merpåvirkning, der kan være væsentlig, selvom der samlet set kun udbringes 0,78 DE/ha.

Nyborg Kommune har spurgt Miljøstyrelsen den 12. maj 2014 pr. telefon, om der vil være en væsentlig eller ikke væsentlig merbelastning ved at gå fra ingen husdyrgødning i nudrift og til 0,78 DE/ha i ansøgt drift på bedriftsniveau.

Jf. Hans Kjær fra Miljøstyrelsen bør der anlægges en worst-case betragtning. Selvom der kun udbringes 0,78 DE/ha, er der tale om en merbelastning, når man går fra ingen husdyrgødning. Han nævner, at der kan køres meget mere end 0,78 DE/ha på den enkelte mark og dermed give anledning til en væsentlig ammoniakfordampning, der kan påvirke naturområderne. De år, hvor der ikke udbringes husdyrgødning på arealerne, vil ansøger ikke blive mødt med vilkår på de marker, der grænser op til de sårbare naturområder.

I det følgende vurderes der på naturområdernes sårbarhed med hensyn til ammoniakpåvirkning og risiko for kvælstofpåvirkning fra overfladeafstrømning.

Ansøger har indledningsvist oplyst, at udbringningsarealerne ikke har modtaget husdyrgødning. Ved partshøring af udkast til miljøgodkendelsen har ansøgers konsulent dog oplyst, at mark nr. 83-0, 83-1, 86-0, 90-0 og 90-1a, og 90-1b har modtaget husdyrgødning tidligere og har indsendt gødningsplaner til dokumentation for dette.

Jf. Miljøstyrelsens vejledning fremgår det, at nudriften fastsættes som et gennemsnit for tilførslen de seneste 5 år. Arealerne har ikke modtaget husdyrgødning i 2012 og 2013, jf. oplysninger i ansøgning og den meddelte miljøgodkendelse til bedriften Rosilde Højgaard, CVR. nr. 42072656.

Gødningsregnskaberne for perioderne 1/8 2008-31/7 2009, 1/8 2009 - 31/7 2010 samt 1/8 2010 - 31/7 2011 viser, at der på bedriften som helhed er udbragt henholdsvis 0,22 DE/ha, 0,14 DE/ha og 0,07 DE/ha.

Som udgangspunkt må vurderingen derfor være, at der alene på denne baggrund sker en væsentlig forøgelse af udbringning af husdyrgødning på arealerne i nudriften, der er på 0,78 DE/ha.

Nyborg Kommune har dog set nærmere på de enkelte marker for at vurdere helt konkret, som det også sker for naturområderne.

Der er oplyst at følgende marker har fået tilført husdyrgødning jf. gødningsplaner 2009, 2010 og 2011.

Tilført husdyrgødning i kg N /ha og i DE/ha*

	2009	2010	2011	2012	2013	Gns./ 5 år
83-0	-	147 kg N / 1,7 DE	172 kg N / 2 DE	-	-	0,74
83-1	214 kg N / 2,4 DE	151 kg N / 1,7 DE	165 kg N / 1,9 DE	-	-	1,2
86-0	49 kg N / 0,6 DE	52 kg N / 0,6 DE	-	-	-	0,24
90-0	155 kg N / 1,8 DE	46 kg N / 0,5 DE	-	-	-	0,46
90-1 a	49 kg N / 0,6 DE	-	-	-	-	0,12
90-1 b	160 kg N / 1,8 DE	-	-	-	-	0,36

*Forudsætning via indsendte ansøgninger Hjulbyvej 138 og Kildegårdsvej 1 samt oplysninger i gødningsplaner. 86,7 kg N /DE i kvæggylle og 98 kg N/DE i dybstrøelse.

Det vurderes, at da tildelingen af husdyrgødning til markerne 83-0 og 83-1 de seneste 5 år enkelte år har været væsentlig højere, og set i gennemsnit lidt mindre end den ansøgte tilførsel på op til 1,4 DE/ha ikke er en væsentlig forøgelse af hidtidig drift, og dermed ikke forventes at give anledning til en væsentlig merbelastning.

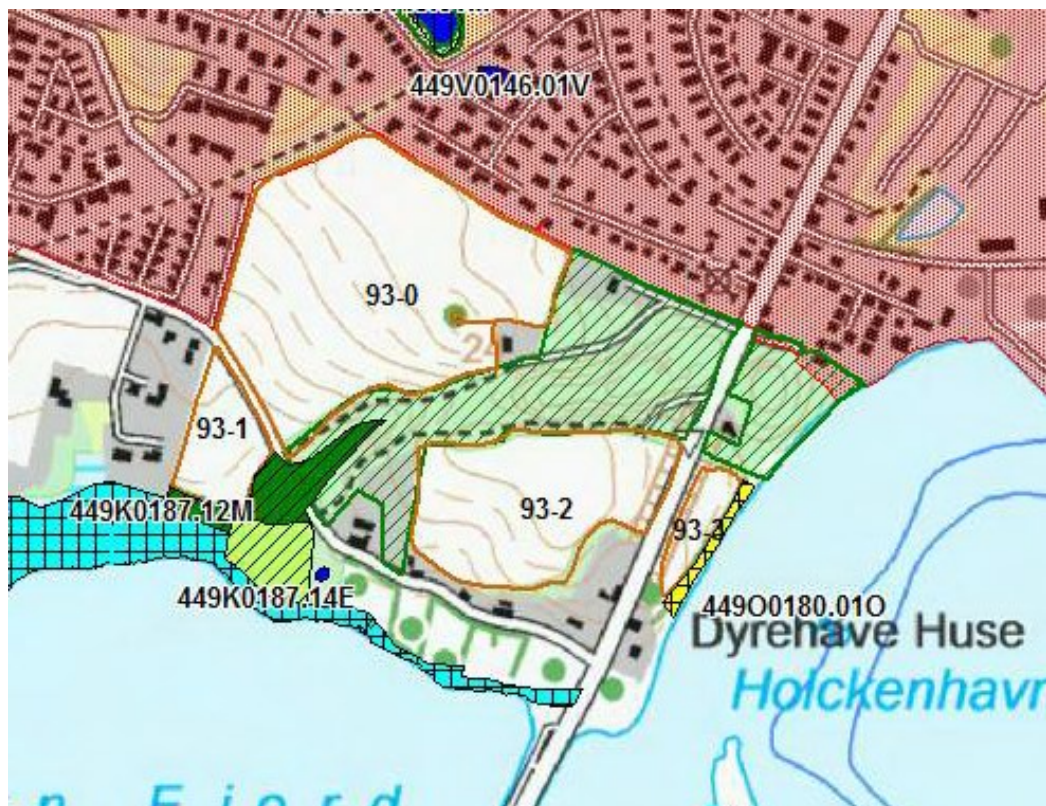
For markerne 90-1b og 90-0 har det kun været et enkelt år, der har været en højere tilførsel og samlet set i gennemsnit over 5 år vil markerne tilførsel af husdyrgødning i ansøgt drift være en væsentlig forøgelse af hidtidig drift.

I ansøgt drift udbringes 0,78 DE/ha/år på bedriftsniveau. Et typisk økologisk sædskifte vil være kløver-korn-korn-ærter-korn med udlæg (ref. planteavlskonsulent Christian Petersen, Økologisk Landsforening). Det betyder så også, at markerne kan få udbragt husdyrgødning op til den maksimale kvælstofnorm for afgrøden.

Jf. Miljøstyrelsens vejledning kan der således være risiko for, at udbringningen af husdyrgødning vil give en merbelastning på mere end 1 kg N/ha/år på den del af naturarealerne, der støder op til udbringningsarealet.

Moser, heder og overdrev, der er beskyttet af § 3 i lov og naturbeskyttelse, er jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen ammoniakfølsomme naturtyper, og benævnes kategori 3-natur.

Mark nr. 93-1 grænser op til to B-målsatte moseområder af typen rigkær (geokode **449-K0187.12M** og **449K0187.13M**). Udbringningsarealet skræner ikke over 6 grader, men skræner ned mod moserne. Tålegrænser for moser er i størrelsesordenen 15-25 kg N/ha år. Moser er som udgangspunkt ammoniakfølsomme jf. bilag 3.

Ved besigtigelsen i 2010 er naturtypen vurderet som fugtig krat for den sydlige mose (geokode 449K0187.12M) og med en ringe naturtilstand uden påvirkning af landbrugsdriften, dog med en vis synlig næringsstofbelastning i randen.

Den østlige mose er vurderet som rigkær (geokode 449K0187.13M) med en moderat naturtilstand uden påvirkning af landbrugsdrift, dog med en vis tilgroning med pil.

Der er ved besigtigelsen i 2010 ikke fundet karakteristiske kvælstoffølsomme arter, hvorfor det vurderes der ikke er baggrund for at stille vilkår til bræmmer til disse to naturarealer.

Mark nr. 93-3 grænser op til et A-målsat overdrev af typen kalkoverdrev (geokode **449O0180.01O**). Overdrevet vurderes ikke at være omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, da arealet er mindre end 2,5 ha og ikke ligger i umiddelbar sammenhæng med øvrige naturarealer.

Mark nr. 89-0 grænser op til et A-målsat strandeng (geokode 449K0187.02K). Strandengen har været en del af NOVANA-overvågningen. Miljøcenter Odense har den 1.10.2009 oplyst, at der ved overvågningen 2009 er fundet blandt andet festgræs, butblomstret siv, vild selleri, engklaseskærm og majgøgeurt på lokaliteten. Disse arter er sjældne på Østfyn. Butblomstret Siv er skilleart til ekstremrigkær og denne naturtype er særligt kvælstoffølsom. Tålegrænsen for ekstremrigkær er 10-15 kg N/ha/år. Udbringningsarealet falder ned mod strandengen. Strandengen er ikke kategori 3 natur jf. beskyttelsesniveauet i bilag 3 til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, men er vurderes at være særligt sårbar overfor kvælstofpåvirkning.

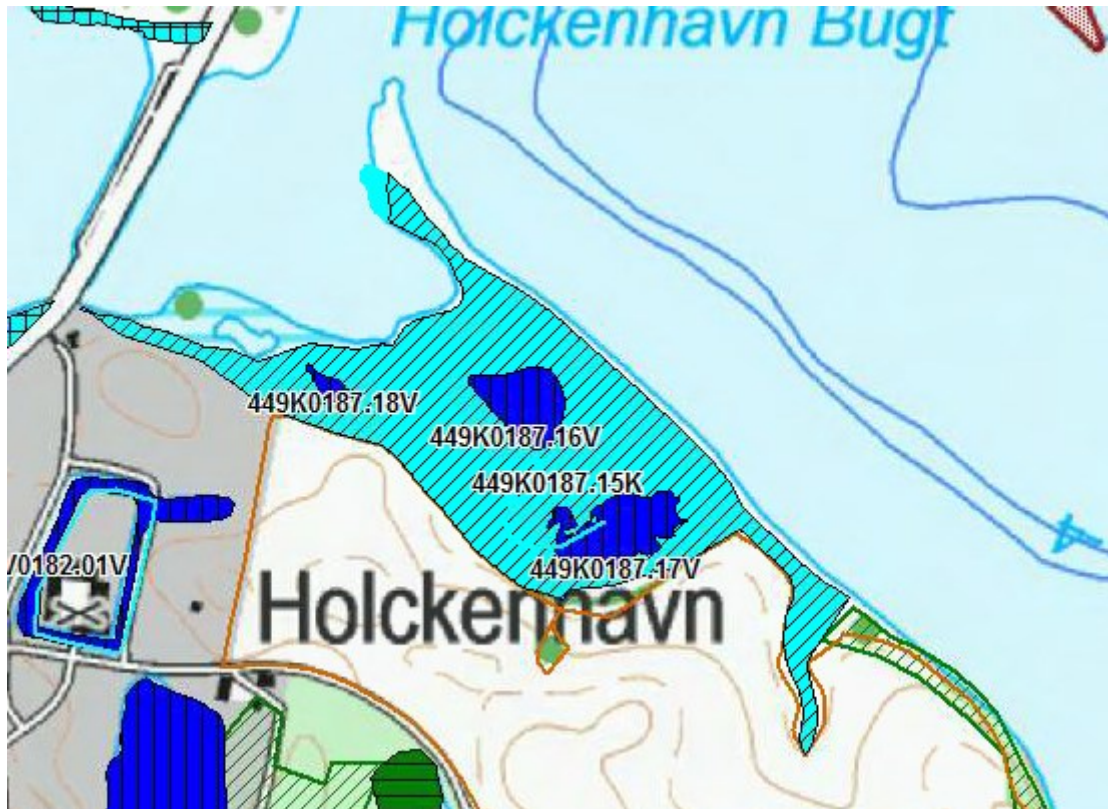

På baggrund af ovenstående vurderes det, at det ansøgte projekt primært med hensyn til ammoniakfordampning fra udbringningen af husdyrgødning, men også på grund af risiko for overfladisk afstrømning af næringsstoffer, vil medføre en betydelig merbelastning, der kan resultere i en tilstandsændring af strandengen.

Når der udbringes flydende husdyrgødning stilles der derfor vilkår om etablering af en bræmme på 20 m, på den del af marken, der grænser op til moserne. Inden for bræmmen skal husdyrgødningen, hvis denne udbringes på en afgrøde, ske via nedfældning.

Når der udbringes fast kyllingegødning stilles der vilkår om etablering af en bræmme på op til 100 m, hvor husdyrgødningen altid skal nedbringes inden for 6 timer.

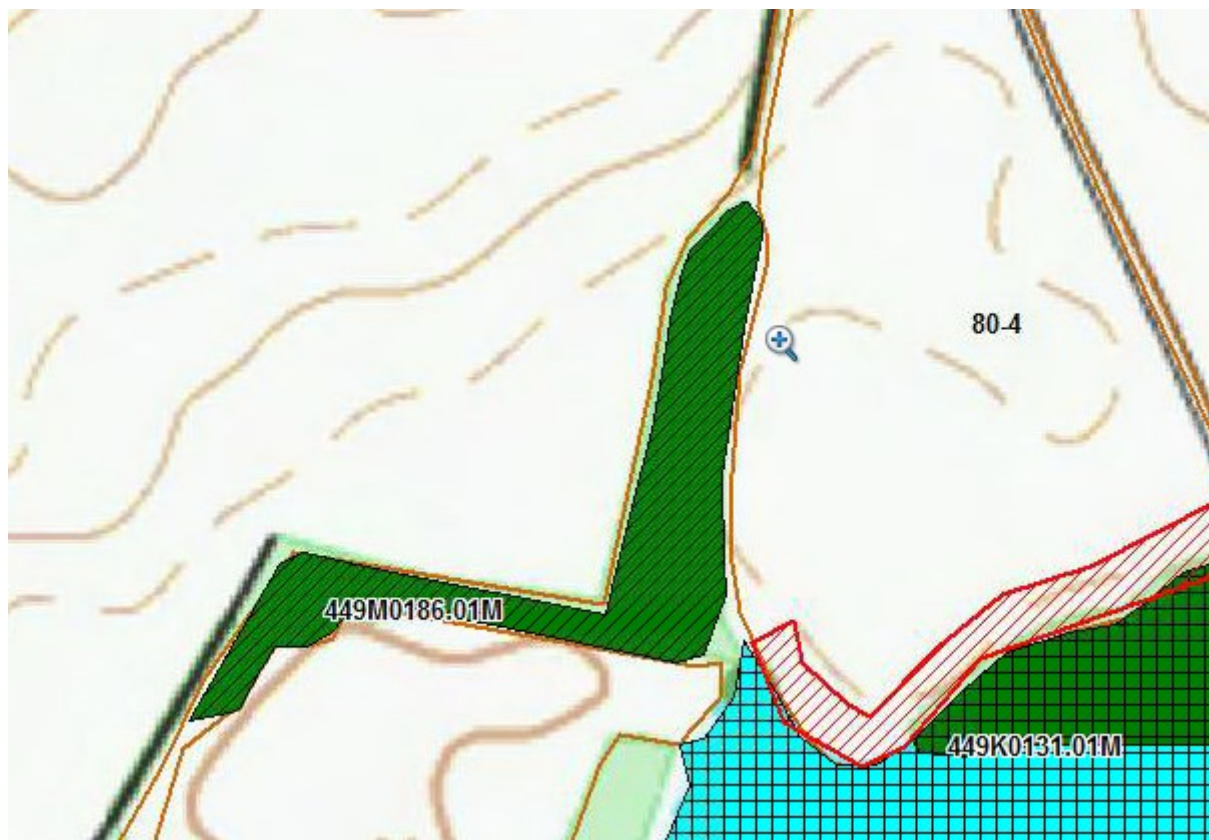
Mark nr. 80-0 grænser op til en B-målsat strandeng (geocode 449K0187.15K). Udbringningsarealet skrâner ned mod strandengen, nogle steder mere end 6 grader.

Ved besigtigelsen i 2010 vurderes arealet som strandeng og strandsump, habitatnaturtype 1330 værende i god til moderat naturtilstand, dog under lettere tilgroning med tagrør. Strandengen er kun let påvirket af landbrugsdrift (gødskning/sprøjtning). Der blev fundet blandt andet Strand-trehage, Harril, Kveller, Lægekogleare, Strandasters, Strandgâsefod og Strand vejbred.

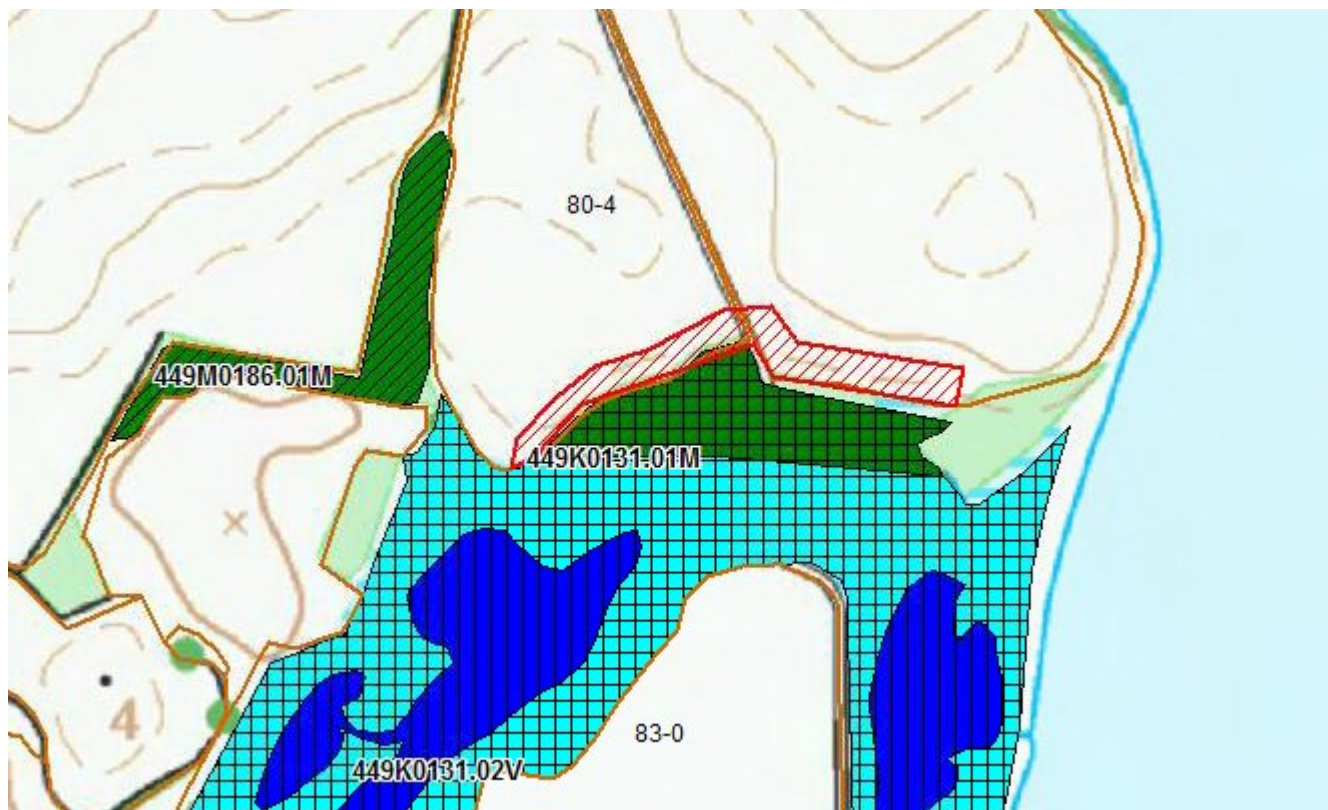
Tålegrænsen for denne type strandeng 30-40 kg N/ha/år og der er ved besigtigelsen i 2010 ikke fundet karakteristiske kvælstoffølsomme arter. Der vurderes derfor ikke at være baggrund for at stille vilkår til bræmmer til på marken op til dette naturområde.

Mark nr. 81-0, 82-0, 80-4 grænser op til en B-målsat mose. (geokode 449M0186.01M). Udbringningsarealet skråner let ned mod mosen.

Jf. besigtigelsen i 2010 er en del af udpegningen læhegn med Liguster og Mirabel. De øvrige arealer er i moderat naturtilstand, meget tilgroede og er karakteriseret som højstaude/rørsump med tydelig påvirkning fra landbrugsdriften. Der er ved besigtigelsen i 2010 ikke fundet karakteristiske kvælstoffølsomme arter, hvorfor det vurderes der ikke er baggrund for at stille vilkår til bræmmer på markerne op til mosen.

Mark nr. 80-0 og 80-4 grænser mod syd op til en A-målsat mose (geokode 449K0131.01M). Udbringingsarealet skræner ned mod mosen.

Ved besigtigelsen i 2010 vurderes arealet som rigkær og værende i moderat naturtilstand, dog under tilgroning med tagrør. Mosen er stort set upåvirket af landbrugsdrift (gødskning/sprøjtning). Der blev fundet blandt andet Butblomstret Siv, som er skilleart for ekstremrigkær, og denne naturtype er særligt kvælstoffølsom. Tålegrænsen for ekstremrigkær er 10-15 kg N/ha/år. Herudover blev der fundet Skov-angelik, Kær dueurt, Eng-kabbeleje, Skov-kogleaks, Sump-kællingetand og Eng-nellikerod.

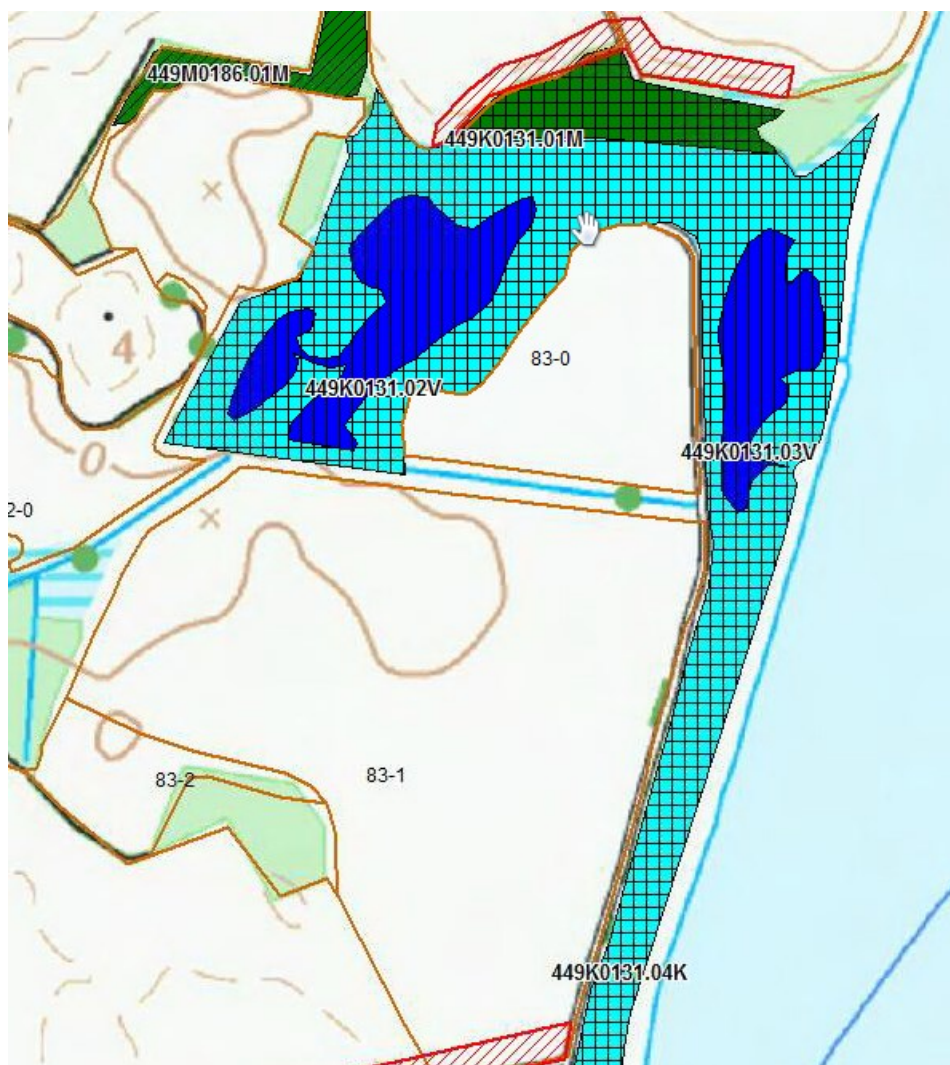
Tålegrænser for moser er i størrelsesordenen 15-25 kg N/ha år. Ekstremrigkær 10-15 kg N/ha/år
Moser er desuden ammoniakfølsomme jf. bilag 3.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at det ansøgte projekt primært med hensyn til ammoniakfordampning fra udbringningen af husdyrgødning, men også på grund af risiko for overfladisk afstrømning af næringsstoffer, vil medføre en betydelig merbelastning, der kan resultere i en tilstandsændring af moserne.

Når der udbringes flydende husdyrgødning stilles der derfor vilkår om etablering af en bræmme på 20 m, på den del af marken, der grænser op til moserne. Inden for bræmmen skal husdyrgødningen, hvis denne udbringes på en afgrøde, ske via nedfældning.

Når der udbringes fast kyllingegødning stilles der vilkår om etablering af en bræmme på op til 100 m, hvor husdyrgødningen altid skal nedbringes inden for 6 timer.

Mark nr. 92-0, 82, 83-0, 83-1 støder op til en grænser op til et A-målsat strandeng, strandsump (geokode 449K0131.04K) .

Der er ved besigtigelse i 2010 fundet blandt andet festgræs på lokaliteten. Lokaliteten beskrives som værende relativt upåvirket. Tidligere er der også fundet blandt andet Butblomstret siv, Ægbladet fliglæbe samt Kær Svinemælk. Strandengen er ikke kategori 3 natur jf. beskyttelsesniveauet i bilag 3 til husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Selvom lokaliteten stadig beskrives som relativt upåvirket, er der ikke er fundet de særlige følsomme arter ved den seneste besigtigelse i 2010. Da markerne 83-0 og 83-1 derudover har været tilført gødning i de forudgående år, vurderes der samlet set ikke at være baggrund for at stille vilkår til bræmmer på markerne op til strandengen.

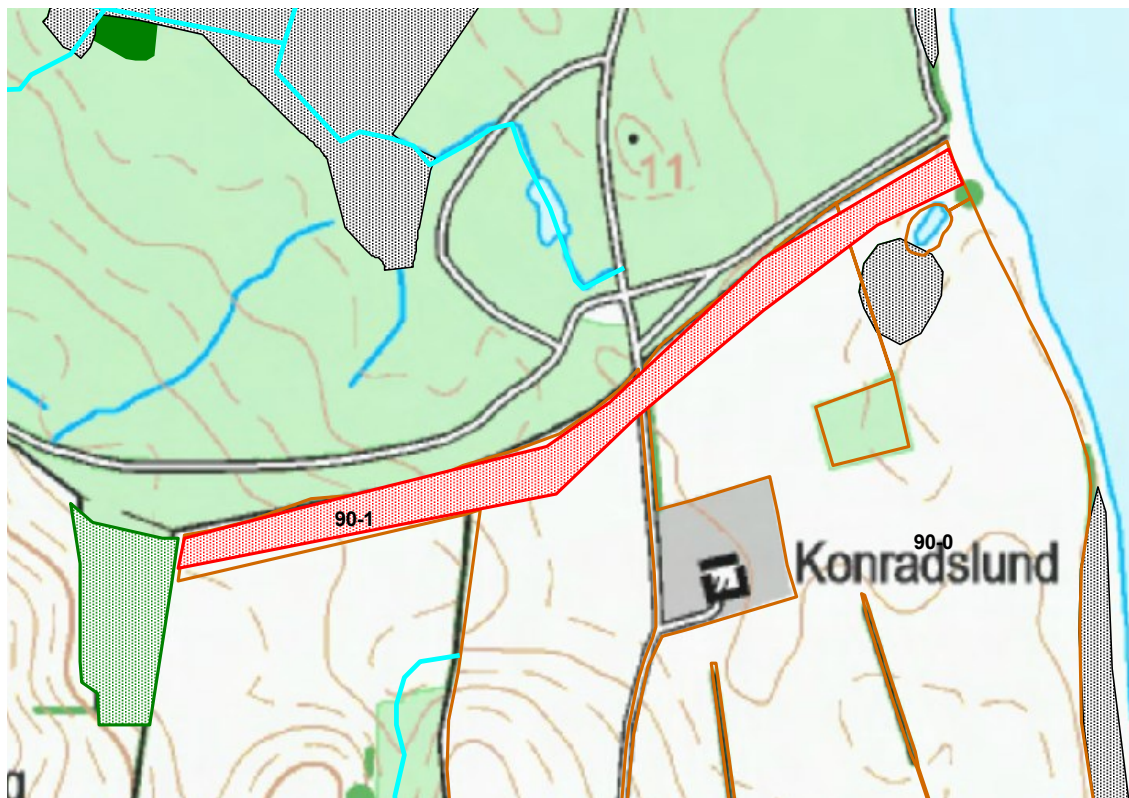
Mark nr. 82-1, 82-0 grænser op til et B-målsat moseområde (geokode 449M0151.01M). Dele af udbringningsarealet skræner over 6 grader ned mod mosen. Moser er ammoniakfølsomme jf. bilag 3.

Jf. besigtigelse i 2010 er denne mose i dårlig naturtilstand og meget tilgroet samt meget påvirket af den nærliggende landbrugsdrift (gødskning og sprøjtning). Der er ved besigtigelsen i 2010 ikke fundet karakteristiske kvælstoffølsomme arter, hvorfor det vurderes der ikke er baggrund for at stille vilkår til bræmmer.

Mark 84-0, 90-0, 90-1, 91-0 og 91-1 grænser op til Det internationale naturbeskyttelsesområde Kajbjerg Skov, nr. 101, "Kajbjerg Skov".

Kajbjerg skov indeholder bøgeskov, en del nåleskov og en artsrig bundflora med flere arter af orkideer. Udpegningsgrundlaget er "Bøgeskov på muldbund" og "Egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund" samt "Elle- og askeskove ved vandløb, søer og væld". Kajbjerg Skov er omfattet af en landskabsfredning, og eutrofiering og vinddrift af pesticider fra nærliggende land- eller skovarealer vurderes at være en aktuel trussel i skovkanter og overgangszoner.

Kajbjerg Skov er registreret som ammoniakfølsomt naturområde (kategori 1-natur) jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen bilag 3. Tålegrænsen for Habitatområde H101, Kajbjerg Skov, er 10-20 kg N/ha/år, mens baggrundsbelastningen for området ligger på ca. 9,9 -12,5 kg N/ha/år.

Enkelte steder skråner udbringningsarealet ind mod skoven, hvilket kan medvirke til en overfladeafstrømning af husdyrgødning, hvis gødningen ikke nedbringes i jorden.

På baggrund af ovenstående vurderes det, at det ansøgte projekt primært med hensyn til ammoniakfordampning fra udbringningen af husdyrgødning, men også på grund af risiko for overfladisk afstrømning af næringsstoffer, kan medføre en betydelig merbelastning, der kan resultere i en tilstandsændring af strandengen. Der stilles derfor vilkår til udbringningsmetoden.

Når der udbringes flydende husdyrgødning stilles der derfor vilkår om etablering af en bræmme på 20 m, på den del af marken, der grænser op til moserne. Inden for bræmmen skal husdyrgødningen, hvis denne udbringes på en afgrøde, ske via nedfældning.

Når der udbringes fast kyllingegødning stilles der vilkår om etablering af en bræmme på op til 100 m, hvor husdyrgødningen altid skal nedbringes inden for 6 timer

Mark nr. 87-0 grænser op til en D-målsat mose (geokode 449M0140.01M).

Mark nr. 86-0 grænser op til to D-målsatte moser (geokode 449M0170.01M og geokode 449M0150.01M).

Tålegrænser for moser er i størrelsesordenen 15-25 kg N/ha år. Moser er som udgangspunkt ammoniakfølsomme jf. bilag 3.

Da moserne er D-målsatte, og da der ikke registreret særligt kvælstoffølsomme arter, vurderes der ikke at være baggrund for at stille vilkår om bræmmer på disse marker.

Vandhuller indenfor markgrænserne er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

2.3.2 Bilag IV-arter

Nyborg Kommune vurderer, at der kan forekomme Dværgflagermus, Brun flagermus, Sydflagermus, Markfirben, Springfrø og Stor Vandsalamander i området. Arterne er Bilag IV-arter, der ifølge naturbeskyttelseslovens kap. 5 ikke må forstyrres forsætligt med skadelig virkning for arten eller bestanden, og yngle- og rasteområder må ikke beskadiges eller ødelægges.

Markfirben kan forekomme i området. Arten foretrækker sandede soleksponerede levesteder, eksempelvis markkanter, sten- og jorddiger og skovveje.

Flagermus yngler og overvintrer fortrinsvis i hule træer, og søger bl.a. føde over åbent terræn og langs skovbryn og levende hegn.

Springfrø og Stor Vandsalamander yngler i småsøer og små vandhuller. Padderne forlader vandhullerne efter yngletiden, og opholder sig og overvintrer i områdets småskove, levende hegn og sten- og jorddiger.

Områdets mange småbiotoper: sten- og jorddiger, småskove, levende hegn og små udyrkede markarealer, er meget vigtige for agerlandets dyre- og planteliv. De fungerer som ledelinier, yngle-, raste- og overvintringssted for områdets bilag IV-arter.

Kommunen vurderer, at da der er tale om en fortsættelse af markdriften, vil småbiotopernes funktion være uændret. Den forestående drift af arealerne vil derfor ikke beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for områdets bilag IV-arter.

2.3.3 Påvirkning af overfladevand

Beskrivelse af recipienter

Udspretningsarealet ligger i oplandet til Det Sydlige Storebælt og Holckenhavn Fjord. Udspretningsarealets fordeling på kystvandomlande:

Kystvandomland	Antal ha
Det Sydlige Storebælt	38,6
Holckenhavn Fjord	146,3
Nyborg Fjord/Storbælt	223,9
I alt	408,7

Holckenhavn Fjord

Holckenhavn Fjord har et opland på ca. 22.126 ha (221,3 km²). Ifølge basisanalysen for hovedvandområdet Storebælt, som Holckenhavn Fjord er delopland til, udgør landbrugsarealer ca. 71 % af oplandsarealet². På baggrund af oplandets samlede arealanvendelse er det vurderet, at der er en total udvaskning af kvælstof fra oplandet på 352.721 kg N/år. Dyretrykket i oplandet til Holckenhavn Fjord er faldet fra 12.386 DE i 2007 til 10.682 i 2012. Samlet set er der således sket et fald i antal dyreenheder i oplandet på 13,8 %.

Udviklingen i antal DE m.v. i oplandet til Holckenhavn Fjord 2007-2012

Oplandet til Holckenhavn Fjord	
Oplandsstørrelse	22.126 ha
Størrelse af dyrket areal i oplandet (71% dyrket areal)	15.709 ha
Størrelse af øvrige arealer	6.417 ha

Antal DE i oplandet til Holckenhavn Fjord 2007-2011	
Antal DE 2007	12.386 DE
Antal DE 2008	12.269 DE
Antal DE 2009	12.180 DE
Antal DE 2010	12.145 DE
Antal DE 2011	11.885 DE
Antal DE 2012	10.682 DE
Udviklingen i antal DE i oplandet i perioden 2007-2011, jf. CHR-data	-13,8 %

N-udvaskning til Holckenhavn Fjord	
Dyrket areal, standardudvaskning	56,6 kg N/ha/år
Øvrige arealer, standardudvaskning	10,0 kg N/ha/år
Reduktionspotentiale (middel)	63%
Udledning i alt fra dyrket areal i oplandet	328.978 kg N/år
Udledning i alt fra øvrige arealer i oplandet	23.743 kg N/år
Udledning i alt fra oplandet	352.721 kg N/år

Holckenhavn Fjord er et lavvandet nor med et begrænset vandskifte med Nyborg Fjord og en vanddybde på under 2 meter. Fjorden er stærkt næringsstofpåvirket og med periodevise iltsvind. Holckenhavn Fjord har en ringe vandudskiftning med Storebælt, og vurderes at være overbelastet med næringsstoffer. Fjorden er derfor sårbar over yderligere næringsstofftilførsel.

Det fremgår af såvel basisanalysen for Centrale Storebælt og Vresen som af Miljøministeriets Vandplan for Hovedvandomland 1.14 Storebælt, at Holckenhavn Fjord er målsat med miljømålet

² Basisanalyse 1.14 - Storebælt

"god tilstand". Det fremgår også af vandplanen, at den nuværende økologiske tilstand er dårlig og at målsætningen, bl.a. på grund af udvaskningen af kvælstof fra landbrug i oplandet, ikke er opfyldt i området. Det vurderes, at en merbelastning med næringsstoffer af vandområderne vil være i strid med målsætningen for områderne. Opfyldelse af målsætningen forudsætter, at der fortsat sættes ind overfor den diffuse afstrømning af såvel kvælstof som fosfor fra landbruget i oplandet til søerne og fjorden. Udspretningsarealet i oplandet til Holckenhavn Fjord er, jf. husdyrgodkendelsesloven, omfattet af nitratklasse 2.

Det Sydlige Storebælt

Det Sydlige Storebælt er en del af Storebælt jf. basisanalyse 1.14 Storebælt.

Det Sydlige Storebælt har et opland på ca. 16.790 ha (167,9 km²), hvoraf de ca. 71 % er landbrugsjord³. På baggrund af oplandets samlede arealanvendelse er det vurderet, at der er en total udvaskning af kvælstof fra oplandet på 476.403 kg N/år. Dyretrykket i oplandet til Det Sydlige Storebælt er, faldet fra 5.797 DE i 2007 til 5.666 DE i 2012. Samlet set er der således sket et fald i dyreenheder i oplandet på 2,3 %.

Udviklingen i antal DE m.v. i oplandet til Det Sydlige Storebælt 2007-2012

Oplandet til Det Sydlige Storebælt	
Oplandsstørrelse	16.790 ha
Størrelse af dyrket areal i oplandet (71% dyrket areal)	11.921 ha
Størrelse af øvrige arealer	4.869 ha

Antal DE i oplandet til Det Sydlige Storebælt 2007-2012	
Antal DE 2007	5.668 DE
Antal DE 2008	5.347 DE
Antal DE 2009	5.162 DE
Antal DE 2010	5.631 DE
Antal DE 2011	5.835 DE
Antal DE 2012	5.666 DE
Udviklingen i antal DE i oplandet i perioden 2007-2012, jf. CHR-data	-2,3 %

N-udvaskning til Det Sydlige Storebælt	
Dyrket areal, standardudvaskning	49,2 kg N/ha/år
Øvrige arealer, standardudvaskning	10,0 kg N/ha/år
Reduktionspotentiale (middel)	25 %
Udledning i alt fra dyrket areal i oplandet	439.885 kg N/år
Udledning i alt fra øvrige arealer i oplandet	36.518 kg N/år
Udledning i alt fra oplandet	476.403 kg N/år

Det centrale Storebælt er udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde og består af det tidligere Natura-2000 område nr. 165 "Sprogø og Halsskov Rev" og det tidligere Natura-2000 område nr. 116 "Vresen", samt et nyt udpeget område langs Storebæltsbroen. Udpegningen betyder, at Danmark er forpligtet til at sikre og genoprette en gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, området er udpeget for. Havområdet udgør en del af Storebælt.

Storebælt er karakteriseret ved, at der, som i en stor flodmunding, foregår et møde mellem saltvand fra Kattegat og ferskere vand fra Østersøen. Storebælt kan således inddeles i to typer efter saltholdigheden, som i gennemsnit er 18 promille nord for Storebæltsbroen og under 18 promille syd herfor. Både Kertinge Nor/Kerteminde Fjord og Nyborg Fjord har en relativ høj saltholdighed på grund af en stor vandudveksling med Storebælt.

Det fremgår af såvel basisanalysen for Centrale Storebælt og Vresen som Miljøministeriets Vandplan for Hovedvandopland 1.14 Storebælt, at alle kystområderne er i risiko for ikke at opfylde miljømålene i 2015. Årsagen hertil er en for stor tilførsel af næringsstoffer (kvælstof og fosfor) fra land, og for den åbne del af Storebælt, tillige fra atmosfæren. Kun med en lavere næringsstofftilførsel, en yderligere reduktion i tilførslen af miljøfarlige stoffer samt eventuelt mindskede fysiske påvirkninger

³ Basisanalyse 1.15 – Det Sydfynske Øhav

kan miljømålene nås i områdets kystvande. Det Sydlige Storebælt vurderes derfor at være sårbar overfor tilførsel af næringsstoffer. Jf. beskyttelsesniveauet i husdyrbrugsloven for overfladevand er udspretningsarealerne i oplandet til Det Sydlige Storebælt omfattet af nitratklasse 0, dvs. det kan tåle det fulde husdyrtryk. Det er imidlertid Nyborg Kommunes vurdering, på baggrund af en vurdering af jordbundstypen, jordens reduktionspotentiale og sårbarheden overfor tilførsel af næringsstoffer, at udspretningsarealerne i nitratklasse 0, manuelt skal korrigeres til at være omfattet af nitratklasse 1. Udspretningsarealerne i oplandet til Det Sydlige Storebælt er i ansøgningskemaet således overført til at være omfattet af nitratklasse 1.

Mht. fosfor fremgår den totale udvaskning fra de to oplande hvori udspretningsarealet fordeler sig af nedenstående tabel. Af tabellen fremgår desuden hvor mange kg fosfor 1% af den samlede fosforudledning udgør.

P-udvaskning	
Standardudvaskning, jf. hovedvandopland Storebælt.	0,433 kg P/ha/år
Udledning i alt fra de tre oplande vandoplande (38.916 ha)	16.851 kg P/år
5 % af fosforudledning	169 kg P/år

Storebælt

Nyborg Fjord er, jf. basisanalyse 1.14 Storebælt, en del af Storebælt. Nyborg Fjord har et opland på ca. 2.034 ha (20,3 km²), hvoraf ca. 71 % er landbrugsjord. På baggrund af oplandets samlede arealanvendelse er det vurderet, at der er en total udvaskning af kvælstof fra oplandet på 69.080 kg N/år. Dyretrykket i oplandet til Nyborg Fjord er faldet fra 84 DE i 2007 til 71 DE i 2012. På grund af det lille antal DE i oplandet, skal kommunen i sin vurdering inddrage lokal viden om udviklingen i antallet af DE i perioden 2007-2012. Da der ikke er miljøgodkendt ekstra DE i oplandet er der samlet set sket et fald i antal DE i oplandet på 15,5% inkl. uudnyttede miljøgodkendelser⁴.

Udviklingen i antal DE m.v. i oplandet til Nyborg Fjord, Storebælt 2007-2012

Oplandet til Nyborg Fjord, Storebælt	
Oplandsstørrelse	2.034 ha
Størrelse af dyrket areal i oplandet (71% dyrket areal)	1.444 ha
Størrelse af øvrige arealer	590 ha

Antal DE i oplandet til Nyborg Fjord, Storebælt 2007-2012	
Antal DE 2007	84 DE
Antal DE 2008	5.347 DE
Antal DE 2009	5.162 DE
Antal DE 2010	5.631 DE
Antal DE 2011	5.835 DE
Antal DE 2012	71 DE
Udviklingen i antal DE i oplandet i perioden 2007-2012, jf. CHR-data	-15,5 %

N-udvaskning til Nyborg Fjord, Storebælt	
Dyrket areal, standardudvaskning	59,7 kg N/ha/år
Øvrige arealer, standardudvaskning	10,0 kg N/ha/år
Reduktionspotentiale (middel)	25 %
Udledning i alt fra dyrket areal i oplandet	64.655 kg N/år
Udledning i alt fra øvrige arealer i oplandet	4.425 kg N/år
Udledning i alt fra oplandet	69.080 kg N/år

⁴ Vejledning om miljøgodkendelser af husdyrbrug, afsnittet ”Afskæringskriterium for skadevirkning af nitratudvaskning til overfladevande”

P-udvaskning	
Standardudvaskning, jf. hovedvandopland Storebælt.	0,433 kg P/ha/år
Udledning i alt fra oplandet	880 kg P/år
5 % af fosforudledning	44 kg P/år

Fosfor

Alle udbringningsarealerne er drænedede jorde. Hovedparten af udbringningsarealerne er lerjorde af jordbundstypen JB6. Herudover er der et par marker af typen JB 2, JB 4 og JB 11.

Der vandes ikke på arealerne. Der er ikke oplyst fosfortal for arealerne. Markerne er derfor indplaceret i fosforklasser i forhold til oplandenes sårbarhed.

Tabel 1. Oversigt over udbringningsarealernes fordeling på fosforklasser.

Fosforklasse	Areal
Fosforklasse 0 (fosfortal <4 eller sandjord/udrænet/afvander ikke til sårbart vandområde*)	215,7 ha
Fosforklasse 1 (fosfortal 4-6 og drænet lerjord og afvander til sårbart vandområde*)	0,0 ha
Fosforklasse 2 (lavbundsjord og afvander til sårbart vandområde*)	0,0 ha
Fosforklasse 3 (fosfortal >6 og drænet lerjord og afvander til sårbart vandområde*)	193,0 ha
I alt	408,7 ha

*Sårbare vandområder jf. "Kortværk pr. december 2006 over oplande til Natura 2000-områder, der er overbelastet med fosfor" fra Miljøstyrelsen

Ud fra oplysningerne om den anvendte mængde husdyrgødning ved nudrift og ansøgt drift, samt oplysninger om P-klasser for det ansøgte udbringningsareal, er det beregnet, at beskyttelsesniveauet for fosfor er overholdt med ca. -3.970 kg fosfor/år.

Med et husdyrtryk på 0,78 DE/ha tilføres ejede og forpagtede udspretningsarealer 16,4 kg P/ha/år. Der fjernes gennemsnitligt 22,5 kg P/ha/år med referencesædskiftet. Det vil sige, at der fjernes mere fosfor med afgrøderne end der tilføres. Der er således et fosforunderskud på ca. 6,1 kg P/ha/år.

På baggrund af registreringen i fosforklasserne vurderes det, at tildelingen af fosfor til udspretningsarealerne i forbindelse med det aktuelle projekt kan ske uden at give anledning til påvirkning af sårbare vandområder.

Der skal derfor alene stilles vilkår om, at fosfortildelingen på udbringningsarealerne højst må være i alt 2.086 kg P/år. Dokumentation for dette i form af mark- og gødningsplaner skal kunne forevises på forlangende.

Nitrat

I det følgende er der foretaget en vurdering af, om kvælstofoverskuddet i form af nitrat er problematisk i forhold til overflade- og grundvand.

215,7 ha af udbringningsarealerne ligger i nitratklasse I og 193 ha ligger i nitratklasse II. I henhold til husdyrgodkendelseslovens krav til nitratklasse I, II og III må der kun udbringes hhv. 85 %, 65 % og 50 % i forhold til harmonikravet. På arealerne udenfor nitratklasser kan der udbringes, hvad der svarer til harmonikravet.

Udbringningen betragtes for hele bedriften, hvilket betyder, at der for den konkrete sag i gennemsnit på alle arealer må udbringes 75,56 % i forhold til harmonikravet, hvilket svarer til at der må udbringes 1,06 DE/ha.

Udvaskningsberegningen i ansøgningssystemet viser, at den maksimalt tilladte udvaskning af kvælstof som følge deraf er 41,7 kg N/ha.

I det følgende er der foretaget en vurdering af, om kvælstofoverskuddet i form af nitrat er problematisk i forhold til overflade- og grundvand.

En stor del af udspretningsarealet, som beskrevet i ovenstående, afvander direkte til Natura2000-område nr. 116 "Centrale Storebælt og Vresen". Dyretrykket i oplandet til både Holckenhavn Fjord og det Sydlige Storebælt er faldet, hvorved der kan tillades en kvælstofudvaskning fra husdyrgødningen på arealerne svarende til op til 1 % af den samlede kvælstofudvaskning i oplandet til Holckenhavn Fjord og op til 5 % af den samlede kvælstofudvaskning til Det sydlige Storebælt uden at projektet i sig selv giver anledning til en væsentlig negativ påvirkning af vandområderne.

Jf. scenarieberegning skema nr. 60008 med sædskifte S1 og S3 (referencesædskiftet) og hvor der er angivet 100 % reduktion af N-kvoten udgør udvaskningen maksimalt 8 kg N/ha/år. Dette tages med forbehold, da der ikke kan regnes en reel udvaskning i husdyrgodkendelse.dk via FarmN.

Da det er et økologisk brug, er kvælstofudvaskningen dog lavere end tilsvarende landbrug, der drives konventionelt.

Der bliver i ansøgt drift udbragt 0,78 DE/ha, hvilket er ca. 56 % af harmonikravet.

Udvaskningen fra et plantebrug svarer til 39 kg N/ha. Med et økologisk sædskifte vil der selv med tilførsel af husdyrgødning blive udvasket væsentlig mindre end fra et plantebrug. Det vil samtidig sige, at tilførslen af husdyrgødningen ikke vil bidrage til en udvaskning til de sårbare vandområder, hvorfor projektet hverken i sig selv eller i kumulation med andre projekter vil give anledning til en væsentlig påvirkning af Natura2000-området nr. 116 "Centrale Storebælt og Vresen".

På baggrund af ovenstående beregninger m.v. og de i ansøgningen beskrevne tiltag til reduktion af kvælstofudvaskningen er det Nyborg Kommunes vurdering, der er foretaget jf. Miljøstyrelsens digitale vejledning til Husdyrgodkendelsesloven, at der ikke vil ske en væsentlig negativ påvirkning af overfladevand i forbindelse med udbringning af husdyrgødning. Der skal derfor alene stilles vilkår om at der maksimalt må tilføres ca. 0,78 De/ha i organisk gødning til udbringningsarealerne, samt at arealerne skal drives økologisk.

Dokumentation for dette i form af mark-, sædskifte- og gødningsplaner, skal kunne forevises ved tilsyn på forlangende.

2.3.4 Grundvand

Hovedparten af det ansøgte udspretningsareal ligger inden for område med drikkevandsinteresser, kun en mindre del ligger inden for område med særlige drikkevandsinteresser (OSD). En lille del arealerne (90-0 og 90-1) ligger inden for nitratfølsomme indvindingsområder. Beliggenheden af udspretningsarealerne i forhold til grundvand fremgår af kortbilag 2.

Der er udregnet en mindre udvaskning i ansøgt drift, hvorfor der ikke stilles yderligere vilkår i form af krav om f.eks. anvendelse af reelle grundvandssædskifter på markerne.

3. Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Grundlaget for dette afsnit er "Referencer til BAT-vurdering ved miljøgodkendelser", orientering fra Miljøstyrelsen, nr. 2, 2006, som samtidig indeholder EU's "BAT reference documents" (BREFs) og Miljøstyrelsens BAT-Standardvilkår⁵.

Der er i ansøgningen oplyst/redegjort for følgende:

Ifølge wiki-vejledningen er de generelle regler for udbringning af husdyrgødning tilstrækkelige til at opfylde krav til BAT. Der er derfor ikke redegjort for BAT.

⁵ Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT), Miljøstyrelsen, maj 2011

Ud fra de kriterier, der er beskrevet i forbindelse med fortolkningen af husdyrgodkendelseslovens regler for arealer, der godkendes efter § 16 samt de gældende BAT-standardvilkår for udbringning af husdyrgødning vurderes det, at ovennævnte tiltag lever op til kravet om anvendelse af BAT.

4. Offentlighed

14. juli 2014

Foretaget partshøring af ejerne af forpagtede arealer.

Den 11. august 2014 indkom høringsvar fra Patriotisk Selskab på vegne af bortforpagter Christina og Dennis Hou Holck, Holckenhavn 1, 5800 Nyborg, samt fra Max Jakobsen på vegne af ansøger Rosilde Højgaard Økologi Aps.

Patriotisk Selskab har bemærkninger til vilkår 2.5 og 2.6. Patriotisk Selskab mener, at ”disse to vilkår bør udgå af udkastet til § 16- miljøgodkendelsen, idet den økologisk drift af arealerne vil resultere i en ammoniakreduktion på ca. 10 % til de omkringliggende naturarealer sammenlignet med konventionel drift.”

Herudover bemærkes det at ” Bortforpagter stiller sig også uforstående overfor kravet om bræmmer, i det at der udbringes betydeligt mindre antal DE/ha end det tilladte på arealerne.”

Max Jakobsen har i sit høringsvar udover ovenstående kommenteret på, om hvorvidt de enkelte naturarealer berettiger til bræmmer med vilkår om gødningshåndtering. Nyborg Kommune har vurderet på naturarealerne i forhold til de nye oplysninger.

Nyborg Kommune svar på bemærkningerne

Nyborg Kommune skal indledningsvist gøre opmærksom på, at der ikke er tale om husdyrgødningsfri bræmmer, men udelukkende et vilkår omkring udbringningspraksis til arealer, der støder op til sårbare naturområder.

Vilkår 2.5 og 2.6 tager afsæt i en vurdering af ammoniaktabet fra udbringning af husdyrgødning. Husdyrgødningen udbringes med de samme metoder som er tilgængelige i et konventionelt planteavlbrug.

Nyborg Kommune har undersøgt tallene fra referencen⁶, som viser generelle emissioner fra landbruget i 1996. Tallene viser, at tabet af ammoniak-kvælstof fra handelsgødning ikke er 10 % men 7 % af det samlede tab af ammoniak-kvælstof fra landbruget som helhed. Til sammenligning udgør tab fra planter i vækst ca. 13 % af det samlede tab. Nyborg Kommune skal dog ikke jf. husdyrloven se på ammoniakfordampning fra udbringningen af handelsgødning men udelukkende vurdere på miljøpåvirkningen fra udbringning af husdyrgødningen.

Som tidligere beskrevet har udbringningsarealerne, på nær enkelte marker ikke tidligere modtaget husdyrgødning. I ansøgt drift udbringes 0,78 De/ha/år på bedriftsniveau. Et typisk økologisk sædskifte vil være kløver-korn-korn-ærter-korn med udlæg (ref. planteavlskonsulent Christian Petersen, Økologisk Landsforening). Det betyder så også, at markerne kan få udbragt husdyrgødning op til den maksimale kvælstofnorm for afgrøden. Det vises også i de indsendte gødningsregnskaber (2009, 2010 og 2011) for Rosilde Højgaard, CVR. 42072656, at enkelte marker et blevet tildelt op til 2 DE/ha i husdyrgødning pr. år.

Dermed kan udbringningen af husdyrgødningen i worst-case situationer jf. Miljøstyrelsens vejledning give anledning til en merbelastning på mere end 1 kg N/ha/år på den del af naturarealerne, der støder op til udbringningsarealet.

⁶ Rapporten fra DMU ”Ammoniak i landbrug og natur”

A-målsat strandeng, strandsump (geokode 449K0131.04K).

Selvom lokaliteten stadig beskrives som relativt upåvirket, er der ikke fundet de særlige følsomme arter ved den seneste besigtigelse i 2010. Da markerne 83-0 og 83-1 derudover har været tilført gødning i de forudgående år, og dermed som udgangspunkt i nudriften har givet anledning til en påvirkning af arealerne, vurderes der samlet set ikke at være baggrund for at stille vilkår til bræmmer på markerne op til strandengen.

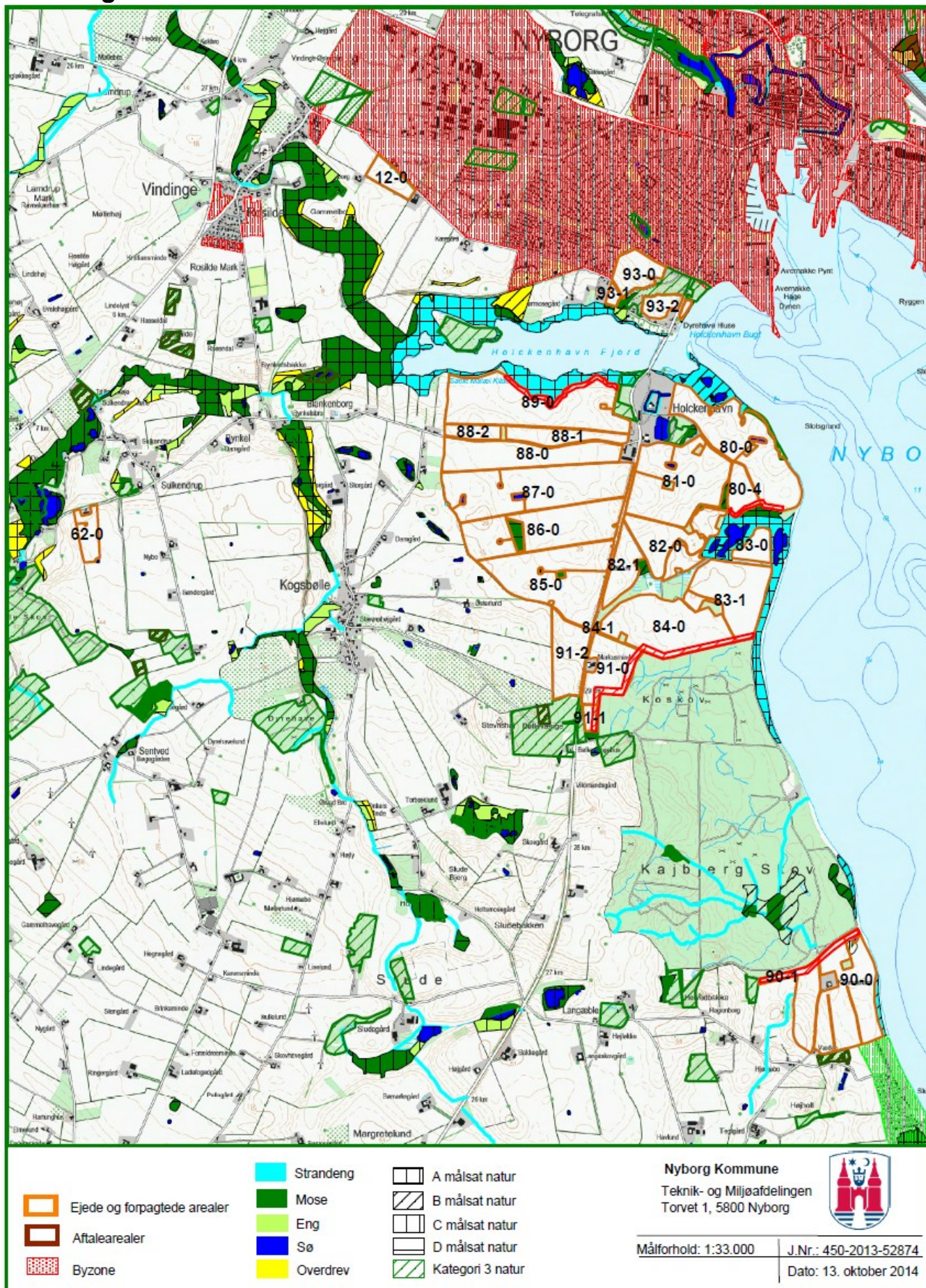
For de øvrige naturarealer vurderes der fortsat med baggrund i redegørelsen, at der skal stilles vilkår om bræmmer.

Nyborg Kommune fastholder derfor vilkår 2.5 og 2.6 for markerne 80-0, 80-4, 84-0, 89-0, 90-0, 90-1, 91-0 og 91-1, dog med den ændring, at ordene "eller forsures" udgår, da det ikke er muligt for økologer at forsure gylle.

5. Samlet vurdering

Samlet set vurderer Nyborg Kommune, at når godkendelsens vilkår overholdes, har ansøgeren truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik, og at arealerne kan drives på stedet uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne. Nyborg Kommune vurderer, at udbringning husdyrgødning kan ske i overensstemmelse med gældende regler og uden væsentlig påvirkning af miljøet, som dette er defineret i husdyrbrugsloven, herunder at projektet ikke skader bevaringsstatus for Natura 2000-områder eller levesteder for arter optaget på Habitatdirektivets bilag IV.

Kortbilag 1– Natur

Kortbilag 2 - Grundvand

